

פארק "על הדרך"

ההצעה הזוכה בתחרות "נוף המחר" בחסות חב' "אקרשטיין"

אדר' נוף טלי דינור ואדר' נוף קרן סוהמי

המרחב הציבורי ושמיים פתוחים היום נושאים מרכיבים שאדריכלי נוף מלווים בדאגה רבה, ומעלים בקרב לא מעט אנשי מקצוע תהיות: מה יהיה הלאה, וכיצד נוכל "לשריין" שטחים לעתיד?

במסגרת תחרות "נוף המחר" שיזמה חברת "אקרשטיין", נתבקשנו לבחון כיצד תיראה אדר' הנוף בשנת 2020. ניסינו לחשוב מה יהיו מגמות הפיתוח העתידיות ומה יהיה סגנון החיים בעשור הבא, והצענו פתרון "עתידני" המשלב ביניהם, שיוכל להיות חלק מהנוף בו אנו חיים, פארק "על הדרך".

השטח

אם נדמין את העשורים הבאים, נראה אלפי מגדלים הנבנים השמימה, צפיפות אוכלוסין

גדלה, אינספור כבישים מלאים בכלי רכב שמספרם רק עולה, וה"ירוק" שאנו כל כך דואגים לו מתכרסם עוד ועוד. כבר היום קיים הספק אם ישנם מספיק שטחים פתוחים, ולכן אנו משריינים שטחים (בעזרת חוקים ותוכניות המקצים 10-12 מ"ר לנפש). אך מה יהיה כאשר ההקצאה הזו תיגמר?

SPACE SHARING

אחת המגמות המתפתחות היום בתכנון, היא עירוב שימושים באותו יעד קרקע. דוגמאות נפוצות בימינו הן גנים על גגות, מגרשי חניה תת קרקעיים, חצרות בתי ספר לשימוש הציבורי בשעות אחר-צ ועוד. בעתיד, נצטרך למצוא דרכים יצירתיות נוספות להגדלת השטחים הפתוחים בעיר ובכלל.

תחבורה ציבורית

עודף כלי הרכב והדרכים, והמחסור בשטחים זמינים לפיתוח, דורשים מאיתנו שינוי בגישה התחבורתית. כמה פעמים נסעתם ברכבת, או המתנתם לה, וחשבתם שזה בזבז זמן? אנו מאמינות שאם נסיעה בתחבורה ציבורית לא היתה גוזלת כל כך הרבה זמן המתנה מיותר, ללא עניין או תועלת, אולי היו צורכים אותה יותר. עידוד השימוש בתחבורה ציבורית הוא חלק מתפקידנו כאדריכלי נוף בשינוי התליכים חברתיים, על מנת להקטין את הנחיצות של שטחים נוספים לצורך תשתית התחבורה.

המשתמש העתידני והזמן

זוכרים את הימים שלא היה אינטרנט? טלפונים ניידים? סמארטפונים? העולם מתקדם בקצב

מהיר, והאדם של שנות ה-2000 יעשה הכל על מנת לקצר תהליכים, ולהביא אליו הכל בלחיצת כפתור, ובלבד שיהיה לו יותר "זמן".

המשתמש העתידני בעשורים הבאים יהיה מתוחכם ויעיל. עידן "קיצור הזמנים" ישתכלל יותר ונצטרך לעניין ולרגש אותו בדרכים חדשניות.

היום, לא תמיד נמצא שימוש מספיק בשטחי הציבור מצד המשתמש בעידן הטכנולוגי. הוא עסוק רוב היום במעבר בין נסיעה בפקק לעבודה, לבין נסיונות למצוא זמן איכות עם המשפחה. כמו לא מעט אנשים כיום, נראה שגם בעתיד לא יהיה זמן פנוי רוב השבוע להנות מהאוויר הפתוח ומגן ירוק. הפארקים המהנים והנגישים לכל עלולים להיות שארית של זיכרון רחוק או במקרה הטוב זמנים רק בשבתות...

מה יהיה בעשור הבא? האם ילדינו יזכו לראות את הדברים כפי שאנו חווים אותם? האם יזכו לראות ירוק של עץ, להריח את ריח הפרדס? או שהכל יעבור בלחיצת כפתור?

מכאן, נולד הרעיון של פארק "על הדרך". שטח ציבורי שימושי, הנע בתוך רצועות התשתית, ואינו גודל משיטחן. הפארק יהווה אמצעי לעידוד השימוש בתחבורה ציבורית ועידוד צריכת המרחב הפתוח, ויהיה מבוסס על TIME SHARING - שילוב שני מדוימים במקביל באותו הזמן והמקום: שילוב של מרחב ציבורי ואמצעי תחבורתי ציבורי, שיהפוך את זמן הנסיעה והמתנה ה"מבוזבז" לחווית נופש ופנאי.

מרכיבי פארק "על הדרך"

גן נייד - החלק הנע של הפארק

- יחידה עצמאית "ירוקה" - הגן יופעל באמצעות טכנולוגיות ידידותיות לסביבה, שיאפשרו לו לנוע ולתפקד ע"י מיחזור אנרגיה.
- הגן יונע ע"י חשמל שיוטען בתחנות העצירה בלילה.
- יצירת האנרגיה תעשה על ידי המשתמשים, תוך שימוש במתקני כושר, הליכה על מסועים מיוחדים וכו'.
- שימוש באנרגיה סולארית לתאורה.
- טיהור מים אפורים, שמקורם במבנים שונים בתחנות העצירה ובמשתמשים ברכב עצמו, באמצעות צמחיה.
- בידוד טרמי ע"י שימוש בקירות כמצע ורטיקלי לגידול צמחיה.

- דשא, שיחים, מטפסים ואף עצים, יגדלו במצעים מנותקים, ואילו הצמחים שעל גבי הגג ישמשו לטיהור מים אפורים.
- משיכת ציפורים וחרקים לצמחיה שעל גבי הגג.
- אלמנטים סולאריים מתכווננים יקלטו את אור היום, ויאירו בלילה, וע"י כך יהפכו את הגן הנייד גם לאטרקציה עירונית בלילה.

פעילות ושהיה - הגן יכל שטחים מגוונים לנופש ופנאי, כגון שבילי הליכה, מדשאות, מתקני כושר, מגוון אלמנטי ישיבה לבודדים ולקבוצות, מרפסות תצפית ועוד.

הנוף הנשקף - הגן הנייד יגיב לסביבתו ולנוף הדינמי המשתנה תוך כדי נסיעה, ובעתיד אולי נוכל אפילו לשלוט על המראה הנשקף מהחלונות, ו"להקרין" עליהם נופים הסטוריים, נופי ילדות וכו'...

תחנות עצירה רציפי התחנות (רכבת או תחנות תחבורה ציבורית אחרות), יתפקדו כהרחבות נקודתיות

קבועות לפארק הנייד, שינעימו את זמן ההמתנה. התחנות יהפכו לפארקים, אליהן "יתחבר" הגן הנייד בעת העצירה, ושני החלקים יכילו אחד את השני:

- אנשים ינועו מהגן הנייד לפארק התחנה ולהיפך, וישתמשו בהם כמכלול אחד. בתחנות אלו תבצע ההטענה החשמלית של הגן הנייד.
- השקיית הפארקים בתחנות תוכל להתבצע גם בעזרת המים שטוהרו בגן הנייד במהלך הנסיעה.

נוף המחר בידינו כבר היום

ההצעה שלנו כוללת מרכיבים שחלקם ישימים בפשטות (כמו הפיכת תחנות ההמתנה לפארקים) או ע"י שימוש בטכנולוגיות הקיימות כיום, וחלקם שייכים, כנראה, רק לעתיד הרחוק, אך את השינוי במחשבה על יכולתנו להשפיע על אמצעי התחבורה הציבורית ותחנותיה, אפשר להתחיל כבר היום.

ההצעה הוצגה בכנס "אות העיצוב" שנערך החודש, ותוצג גם בתחילת חודש מרץ 2012 במסגרת תערוכת "קוים בנוף" של אדר' נוף דפנה גרינשטיין, האמנית נורית גור-לביא (קרני) והאוצרת ענת גטניו, אשר תוצג בגלריה של המרכז האקדמי ויצו-חיפה.

אדריכלית נוף טלי דינור ואדריכלית נוף קרן סוהמי, משרד "גרינשטיין הר-גיל, אדריכלות נוף ותכנון סביבתי", חיפה.

